

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

ВІЙСЬКОВИЙ ІНСТИТУТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник голови Приймальної комісії
проректор з наукової роботи
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка

професор

Ганна ТОЛСТАНОВА

ПРОГРАМА

**ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ ДО АД'ЮНКТУРИ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ С7 ЖУРНАЛІСТИКА
НА ЗДОБУТТЯ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ
(третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти)**

**ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ С СОЦІАЛЬНІ НАУКИ, ЖУРНАЛІСТИКА ТА
ІНФОРМАЦІЯ
ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА "ЖУРНАЛІСТИКА"**

УХВАЛЕНО

Вченою радою Військового інституту

Протокол від 15.05.2025 № 11

Голова вченої ради Військового інституту

підписав

Борис ПОПКОВ

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

КАРНАУХ Сергій Васильович, тимчасово виконуючий обов'язки начальника кафедри військової журналістики військового факультету сил підтримки та забезпечення Військового інституту

ГРИДЧИНА Вікторія Віталіївна, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент, доцент кафедри військової журналістики військового факультету сил підтримки та забезпечення Військового інституту

(Обговорено на засіданні кафедри військової журналістики. Протокол від 05.05.2025 № 10)

ПОГОДЖЕНО:

Директор Навчально-наукового Інституту журналістики
кандидат політичних наук, доцент

Юрій БОНДАР

Гарант освітньо-наукової програми
Професор, доктор філологічних наук

Володимир РІЗУН

Додатковий вступний іспит може бути призначений вступникам, які вступають до аспірантури (ад'юнктури) з іншої галузі знань (спеціальності), ніж та, яка зазначена в їх дипломі магістра (спеціаліста).

Додатковий вступний іспит передуює вступним іспитам з іноземної мови та спеціальності.

Програма додаткового іспиту відображає загальне коло кваліфікаційних вимог до теоретичних знань претендентів для вступу до ад'юнктури.

На основі цієї програми складається перелік питань додаткового іспиту і формуються екзаменаційні білети.

Розділ 1. Теорія журналістики

Ф. Сіберт, Т. Пітерсон, В. Шрам «Чотири теорії преси» (1956 р.). Авторитарна теорія преси. Авторитарна система контролю. Зародження лібертаріанської концепції. Лібертаріанська теорія преси. Свобода преси. Теорія соціальної відповідальності. Доступ до медіа. Мас-медіа як загроза демократії. Вимоги суспільства до преси. Радянська комуністична теорія преси. Інтегрованість медіа у державу. Теорія порядку денного (agenda setting) М. МакКобса і Д. Шоу.

Розділ 2. Інформаційне суспільство

Відкритість інформаційного простору. Основні принципи інформаційних відносин. Доступ до інформації. Види інформації. Правила передачі інформації. Інформація в інформаційному суспільстві.

Розділ 3. Система національних медіа. Глобалізаційні процеси.

Журналістика в системі соціальних інститутів. Масова комунікація. Нові електронні засоби. Традиційні види журналістики. Соціальні медіа. Конвергентні медіа. Інформаційний простір України та світу.

Розділ 4. Захист інформаційного простору

Проблема захисту національного інформаційного простору. Інформаційні війни. Доктрина інформаційної безпеки України. Концепція розвитку сектору безпеки і оборони України.

Розділ 5. Стратегічні комунікації

Поняття стратегічних комунікацій. Воєнна доктрина України. Стратегічний оборонний бюлетень України. Концепція стратегічних комунікацій Міністерства оборони України та Збройних сил України. Інструкція з реалізації стратегічних комунікацій у Збройних Сил України.

Розділ 6. Інформаційно-медійні структури МО і ЗС України

Сучасний стан та структура військових медіа в Україні. Офіційні платформи МО і ЗС України. Особливості подачі інформації для різних платформ.

Розділ 7. Військова журналістика

Теорія жанрів. Функції військового журналіста. Специфіка роботи військового журналіста. Робота прес-офіцера.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Досенко А., Погребняк І. Інтернет-журналістика: комунікативні маркери: навчально-методичний посібник – К.: Центр учбової літератури, 2020. – 184 с.
2. Маєр К. Журналістика: підручник / за загал. ред. В. Іванова. – К.: Академія української преси, Центр вільної преси, 2022. – 300 с.
3. Рендол Д. Універсальний журналіст : <https://www.4read.org/318-devd>
4. Сінгер П. Війна лайків. Зброя в руках соціальних мереж - : Клуб сімейного дозвілля, - 2019. – 320 с.
5. Сташен Б. Мобільна журналістика: практичний посібник / за загал. ред. В. Іванова. – К.: Центр вільної преси, 2021. – 258 с.
6. Чекмишев О. Основи журналістики – К.: ВЦ «Академія», 2021. – 168 с.
7. Борг Д. Мистецтво говорити. Таємниці ефективного спілкування. – Харків: Вид-во «Ранок»: Фабула, 2022. – 304 с.
8. Ільяхов М., Саричева Л. Пиши-скорочуй. Як створювати сильний текст. – Київ: Форс Україна, 2022. – 440 с.
9. Сучасні комунікаційно-контентні процеси в безпековій сфері: навчальний посібник / Клубань О. М., Курбан О. В., Любовець Г. В., Король В. Г., Савчук Р. П. – Київ : ВІКНУ, 2016 – 170 с.
10. Клубань О. М. Менеджмент і маркетинг військових ЗМІ: Курс лекцій – К.: ВІКНУ ім. Тараса Шевченка, 2018. – 165 с.
11. Воєнно-історичний опис російсько-української війни (лютий-березень 2022 року). – МОУ, ГШ ЗСУ – 114 с;
12. Закон України «Про медіа» від 13 грудня 2022 року;
13. Наказ Головнокомандувача Збройних Сил України від № 73 від 03.03.2022 р. “Про організацію взаємодії між Збройними Силами України, іншими складовими сил оборони та представниками засобів масової інформації на час дії правового режиму воєнного стану” (Із змінами, внесеними згідно з Наказом №196 від 12.07.2022; №266 від 03.10.2022);
14. Збірник законодавчих, нормативно-правових та інших актів щодо зв’язків з громадськістю у Збройних Силах України. – К.: 2020 р. УЗГ ЗС України;
15. Павліченко Ю. В. Військова журналістика в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку // Магістерська робота. Національний авіаційний університет, 2022.
URL: https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/56965/1/Магістерська_Павліченко_%20Ю.В.pdf
16. International Federation of Journalists. Безпека журналістів: Посібник з безпеки для журналістів, які працюють у небезпечних зонах. URL: <https://www.ifj.org/safety>.
17. Пашков А. В. Основи теорії журналістики: військовий аспект. Київ: Видавництво Київського національного університету імені Тараса Шевченка, 2021. 220 с.
18. Knightley P. The First Casualty: The War Correspondent as Hero and Myth-Maker from the Crimea to Iraq. Baltimore: Johns Hopkins University Press, 2004. 608 p.
19. Школа воєнної журналістики: практичний посібник. Центр стратегічних комунікацій, 2022. URL: <https://spravdi.gov.ua>

20. Глобальні медіа: роль кореспондентів у військових конфліктах // European Journalism Observatory. URL: <https://en.ejo.ch>
21. Закон України “Про медіа” від 13.12.2022 № 2849-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2849-20>.
22. Положення про роботу журналістів в умовах воєнного стану (2023). Центр демократії та верховенства права. URL: <https://cedem.org.ua/library/>
23. Літвінов О. Основи медіавиробництва: навчальний посібник. Київ: Либідь, 2021.
24. Овчаренко О. Медіаменеджмент і маркетинг: підручник. Харків: Фоліо, 2022. 280 с.
25. Мартинюк А. Військова журналістика: посібник. Львів: Папуга, 2023
26. Череповська Л. Медіаторчість в умовах конфлікту. Одеса: ОНУ, 2022. 190 с.
27. Thompson P. Media Production: A Practical Guide to Creating Content. London: Routledge, 2020. 354 p.
28. Edger K. Ethical Challenges in War Reporting. Cambridge: Cambridge University Press, 2022. 312 p.
29. Berger J. Visual Storytelling for Journalists. Chicago: University of Chicago Press, 2023. 275 p.
30. Williams D. The Influence of Social Media on Military Journalism // Journal of Media Studies. 2023. Vol. 58. № 4. P. 123–140.
31. International Federation of Journalists. URL: <https://www.ifj.org>
32. Комунікаційна стратегія Збройних Сил України 2023. Затверджена Головнокомандувачем Збройних Сил України 22 лютого 2023 року;
33. Наказ Головнокомандувача Збройних Сил України № 73 від 03.03.2022 «Про організацію взаємодії між Збройними Силами України, іншими складовими сил оборони та представниками засобів масової інформації на час дії правового режиму воєнного стану» (із змінами).
34. Методичний посібник з організації військових зв'язків з громадськістю - К.: ГШ ЗСУ, 2021 – 352 с;
35. Збірник законодавчих, нормативно-правових та інших актів щодо зв'язків з громадськістю у Збройних Силах України. Затверджений Головнокомандувачем Збройних Сил України 02.12.2020;
36. Путівник юридичних порад для журналістів: як працювати під час війни в Україні, 2024.
37. Методичний посібник із цифрової безпеки для організацій громадянського суспільства, активістів, волонтерів, 2023.
38. Public Affairs Handbook, 2020.
39. Рекомендації щодо комунікації з медіа та громадськістю з питань застосування міжнародного гуманітарного права, 2024.
40. Allied Joint Publication-10.3 “Allied Joint Doctrine for Public Affairs”, 2024.
41. Методичні рекомендації щодо підготовки медіаматеріалів (сюжетів) про діяльність Збройних Сил України, 2023.

МЕТОДИКА ОЦІНКИ ЗНАНЬ
на додатковому вступному іспиті до ад'юнктури

Оцінювання знань відбувається за двобальною шкалою: "зараховано" або "не зараховано".

У тому випадку, коли за додаткове вступне випробування вступник отримав оцінку "не зараховано", він не допускається до наступного вступного іспиту і позбавляється права брати участь у конкурсі.